

თემა 15 რეფლექსია ონლაინ კურსით სწავლაზე

გარდა რუბრიკებით შეფასებისა, მნიშვნელოვანია ონლაინ კურსის მსწავლელებს ვთხოვოთ რეფლექსია განხორციელონ საკუთარ სასწავლო გამოცდილებაზე ონლაინ კურსთან, ონლაინ გარემოსთან მიმართებაში. რეფლექსიის განხორციელება სასურველია როგორც კურსის ბოლოს, ასევე მსვლელობისას. პასუხების საფუძველზე პედაგოგი მზაობას გამოთქვამს კურსის მიმართულების ცვლილებაზე, რათა კურსი უფრო მეტად პასუხობდეს მსწავლელთა საჭიროებებს. თვითრეფლექსიისთვის ზოგიერთი სასარგებლო შეკითხვაა:

- რა იყო ჩემთვის ყველაზე სასარგებლო სწავლის პროცესში? რა იყო ყველაზე ნაკლებად სასარგებლო?
- მივალწიე თუ არა ჩემს სასწავლო მიზნებს ამ კურსში? თუ ასეა, რას მივალწიე? თუ - არა, რა უშლიდა ხელს ამ მიზნების მიღწევას?
- რა ვისწავლე ჩემი სწავლის პროცესის შესახებ ამ კურსის გავლისას?
- როგორ შევიცვალე, როგორც მსწავლელი ამ კურსში ჩართულობით?
- გამოსადეგი იქნება ის, რაც ვისწავლე ამ კურსის განმავლობაში ცხოვრების სხვა სფეროებში? თუ ასეა, სად გამოვიყენებ ამ ცოდნას?
- რამდენად კარგად ვიყავი ჩართული ონლაინ კურსით სწავლების პროცესში? კმაყოფილი ვარ ჩემი ჩართულობის დონით და ხარისხით?
- ვიყავი ჯგუფის აქტიური წევრი? შევიტანე თუ არა ადეკვატური წვლილი ერთობლივი დავალებების შესრულებაში?
- როგორ შევაფასებდი ჩემს საქმიანობას კურსის განმავლობაში მთლიანობაში?

რეფლექსიის განხორციელება სასარგებლოა როგორც პედაგოგისთვის კურსის დახვეწისა და შემდგომი განვითარების თვალსაზრისით, ასევე თვით, სტუდენტებისთვის. კერძოდ,

- იგი უზიძგებს სტუდენტს პასუხისმგებლობა აიღოს საკუთარ სწავლაზე;
- სტუდენტი უფრო მეტად კონცენტრირდება საკუთარ ძლიერ და სუსტ მხარეებზე;
- სტუდენტს შესაძლებლობა ეძლევა საკუთარი მიღწევების თუ სირთულეების შესახებ გაუზიაროს პედაგოგს;

- სტუდენტი აცნობიერებს გამომუშავებულ უნარებ-ჩვევებს და ასევე, აანალიზებს თუ რომელი უნარების განვითარება სჭირდება მას;
- იგი უბიძგებს სტუდენტს ორიენტირდეს საკუთარ სწავლის შესაძლებლობებზე, მიზნებზე და სასწავლო აქტივობებზე, რომლებიც ხელს უწყობს ამ მიზნების მიღწევას. მსწავლელები იწყებენ საკუთარი სწავლის წარმართვას;
- იგი ამყარებს კავშირს სასწავლო გამოცდილებებს შორის. მსწავლელები აანალიზებენ თუ რა ისწავლეს, რას მიაღწიეს და რამდენად შორს წავიდნენ;
- იგი აღვივებს სოციალურ ინტერაქციას. რეფლექსიები შეიძლება გაზიარდეს სტუდენტებს შორის ერთმანეთში. მათ შეიძლება განიხილონ რა მოეწონათ, რა არ მოეწონათ, რას მიიჩნევენ სასარგებლოდ ან რას შეცვლიდნენ კურსის გაუმჯობესებისთვის.

ღია კითხვები ონლაინ კურსის შესაფასებლად

ქვემოთ გთავაზობთ ღია კითხვებს ონლაინ კურსის მსწავლელებისთვის კურსის კონკრეტული კომპონენტების შეფასებლად:

მოლოდინები კურსთან დაკავშირებით

მოიცავდა თუ არა კურსი იმ კონტენტს, რომელსაც ელოდით? რატომ ან რატომ არა?

იყო თუ არა თემები, რომელიც არ იყო გაშუქებული კურსში და რის განხილვასაც ისრულებდით?

რამდენად გასაგები იყო ინსტრუქციები დავალებებთან დაკავშირებით?

კურსის სტრუქტურა და შინაარსი

რამდენად გასაგები იყო კურსის სტრუქტურა?

შეაფასეთ კურსის კონტენტის შესაბამისობა სწავლის მიზნებთან.

რამდენად თავდაჯერებული იყავით, რომ შეძლებდით კურსით გათვალისწინებული ცოდნის მიღებას და უნარების შეძენას?

შეაფასეთ კურსით გათვალისწინებული სასწავლო მასალის ოდენობა.

შეაფასეთ კურსში წარმოდგენილი პრაქტიკული მაგალითების რაოდენობა და ხარისხი.

შეაფასეთ პედაგოგის ხელმისაწვდომობა ელექტრონული ფოსტის საშუალებით ან ონლაინ დისკუსიის დროს.

რამდენად ისიამოვნეთ სასწავლო კურსით?

შეაფასეთ კურსის დატვირთვა (course workload).

რა იყო ამ ონლაინ კურსის ძლიერი და სუსტი მხარეები?

ონლაინ კურსის რომელი ნაწილი იყო თქვენთვის ყველაზე სასარგებლო და საინტერესო?

რა დამატებითი მასალის წარმოდგენას ისურვებდით კურსში?

იყო თუ არა კონტენტი მკაფიოდ და ლოგიკურად წარმოდგენილი? რატომ ან რატომ არა?

ხსნიდა თუ არა კონტენტი ადეკვატურად იმ ინფორმაციას და კონცეფციებს რაც წარმოდგენილი გახლდათ?

ცოდნის შემოწმება (Quizzing)

შეაფასეთ დავალებების, ქვიზების და ტესტების რელევანტურობა კურსის შინაარსთან.

შეაფასეთ ცოდნის შესამოწმებელი მეთოდების მრავალფეროვნება.

იყო თუ არა დავალებზე, ქვიზებზე და ტესტებზე უკუკავშირი დროული და რელევანტური? რატომ ან რატომ არა?

იყო თუ არა ქვიზები და ტესტები ადეკვატური ინტერვალით წარმოდგენილი?

მოიცავდა თუ არა გამოცდები კურსში მოცემულ მასალას?

წარმოდგენილი იყო თუ არა *მიმოხილვის სექცია* (review section) გამოცდამდე და რამდენად სასარგებლო იყო იგი?

დროის განაწილება (Timing)

იყო თუ არა სასწავლო მასალაზე და აქტივობებზე გამოყოფილი დრო საკმარისი შესასწავლად და შესასრულებლად?

იყო თუ არა მთლიანად გამოყოფილი დრო საკმარისი კურსის დასასრულებლად?

ელექტრონული სწავლის ტემპი და ნავიგაცია

შეაფასეთ ონლაინ კურსის სწავლების ტემპი.

შეაფასეთ ნავიგაციის სიმარტივე.

რამდენად მკაფიო მიმართულება ჰქონდა ამ ონლაინ კურსით სწავლებას?

ვიზუალური დიზაინი

შეაფასეთ კურსის კონტენტის საერთო ვიზუალური დიზაინი.

შეაფასეთ ტექსტისა და შრიფტების წაკითხვადობა კურსში.

მულტიმედია

შეაფასეთ კურსში გამოყენებული მულტიმედიის რაოდენობა.

შეაფასეთ კურსში გამოყენებული აუდიოს/ვიდეოს ხარისხი.

შეაფასეთ კურსში გამოყენებული ფოტოგრაფიის და ანიმაციების ხარისხი კურსში.

შეაფასეთ კურსში გამოყენებული ნარატივის რაოდენობა და თხრობის ხმა და ხარისხი.

ინტერაქტიულობა

შეაფასეთ ინტერაქტიული სწავლის შესაძლებლობის რაოდენობა კურსში.

იყო თუ არა ინტერაქტიულობა კონტენტისთვის შესაფერისი? რატომ ან რატომ არა?

გქონდათ თუ არა ჯგუფური დავალებები და რამდენად სასიამოვნო იყო ჯგუფური მუშაობის პროცესი?

იყენებდით თუ არა ბმულებს გარე ვებსაიტებზე? (links to external websites)

დაგეხმარათ თუ არა რომელიმე აქტივობა საგნის უფრო კარგად გაგებაში?

შეაფასეთ, რამდენად იზოლირებულად გრძნობდით თავს კურსის სხვა სტუდენტებისგან.

ზოგადი გამოცდილება

შეგზვედრიათ თუ არა რაიმე ტექნიკური პრობლემა კურსის განმავლობაში და რასთან იყო დაკავშირებული ეს პრობლემა?

შეაფასეთ ტექნიკური მხარდაჭერის ხელმისაწვდომობა.

გამოავლინეთ სამი გზა ამ ონლაინ კურსის გასაუმჯობესებლად.

ამრიგად, ონლაინ კურსის შეფასება და რეფლექსია წარმოადგენს ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვან ელემენტს ხარისხიანი და ეფექტური ონლაინ სწავლების უზრუნველყოფის საკითხში.

დამატებითი რესურსებისთვის და ონლაინ კურსების შეფასების საუკეთესო პრაქტიკის გასაცნობად, ეწვიეთ ვებ-გვერდებს:

Azusa Pacific University. Quality Standards for Online Learning
https://www.apu.edu/live_data/files/334/online_learning_standards.pdf

Commonwealth of Learning. Blended Course Learnability Evaluation Checklist
<http://oasis.col.org/handle/11599/2941>

Emmanuel College. Online Course Design Best Practices
<https://eclearn.emmanuel.edu/courses/1390874>

Federation University Australia. Online Course Checklist
https://federation.edu.au/_data/assets/pdf_file/0011/239888/FedUni_Online_Learning_Course_Checklist.pdf

University of Illinois. Quality Online Course Initiative (QOCI) <https://icc.edu/faculty-staff/teaching-learning-center/teaching-online-at-icc/qoci-quality-online-course-initiative/>

University of Wisconsin-Madison. Best Practices and Sample Questions for Course Evaluation Surveys
<https://assessment.provost.wisc.edu/best-practices-and-sample-questions-for-course-evaluation-surveys/>

University of Wisconsin-Milwaukee. Evaluation Checklists for Online Courses
<https://uwm.edu/cetl/evaluation-checklist-for-online-courses/>

Western Carolina University. Online Course Assessment Tool
<https://teachingprotocol.oia.arizona.edu/>

ბიბლიოგრაფია

[AKU \(2021\). *Essentials of Online Course Design and Facilitation: A Self-Learning Manual*. Network of Quality, Teaching and Learning: The Aga Khan University.](#)

ASU (2021). *Course Evaluation*. Retrieved December 13, 2021 from <https://www.angelo.edu/faculty-and-staff/instructional-design/online-teaching/>

Cicco, G. (2016). Reflecting on online course evaluations: Five must-do's for faculty and students. *Journal on School Educational Technology*, 12(1), 1-7.

Clarkson College (2021). *Online Course Evaluation Rubric*. Retrieved December 13, 2021 from <https://cte.clarksoncollege.edu/>

CMU (2020). *Early Course Feedback*. Retrieved December 20, 2021 from <https://www.cmu.edu/teaching/designteach/teach/early-course-feedback.html>

E-Learning Heroes (2021). *Post-Course Evaluations for E-Learning*. Retrieved December 19, 2021 from <https://community.articulate.com/>

Hew, K. F., Liu, S., Martinez, R., Bonk, C., & Lee, J. Y. (2004). Online Education Evaluation: What Should We Evaluate? *Association for Educational Communications and Technology*, 27, 243-246.

Klimova, B. F. (2014). Self-reflection in the course evaluation. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 141, 119-123.

NSQ (2019). *National Standards for Quality Online Courses*. Retrieved December 11, 2021 from <https://www.nsqol.org/>

UW-La Crosse (2020). *Online Course Evaluation Guidelines*. Retrieved December 17, 2021 from <https://facdev.e-education.psu.edu/evaluation/uwlcguidelines>

Xu, D., Li, Q., & Zhou, X. (2020). *Online Course Quality Rubric: A Tool Box*. Irvine: Online Learning Research Center.

ედიშერაშვილი, ნ. (2016). შეფასების რუბრიკების მნიშვნელობა სწავლა-სწავლების პროცესში და მათი ტიპები. *მასწავლებელი*, 5, 20-23.

Resume

Evaluation is a critical moment in determining whether the course has met the objectives and learning outcomes that are intended within the course. It helps the instructor to make adjustments to the course and his/her teaching. The Unit reviews three levels of evaluation relating to online education in the higher education setting: 1) macro-level evaluation that refers to the evaluation of the entire online education program, 2) meso-level of evaluation referring to the evaluation of an individual online education course, and 3) micro-level evaluation focusing on the individual online learner. Three categories of individual online learner evaluation are described: a) the learner's perception of online learning, b) the learner's process of online learning, and c) the learner's product from online learning. The Unit describes the National Standards for Quality Online Courses (NSQ, 2019) that is a benchmark and framework for educational institutions to design and improve online learning courses. Seven categories with a set of indicators are described. The Unit provides tips for teachers on how to motivate students to provide evaluations of online courses. The Unit presents online course evaluation guidelines developed by the University of Wisconsin at La Crosse. It identifies key features of online courses and gives suggestions on their implementation in the design and teaching practice. The Unit familiarizes students with the parts and types of rubrics in general. Then it presents an evaluation rubric for online courses. Five criteria of online course consisting of different components for its part are to be assessed on four levels of achievement. The Unit highlights the importance of reflection on online learning and gives sample self-reflection questions for evaluating the online course and online learning. The Unit also includes examples of open-ended questions to ask for online course feedback. The questions are classified into the main components of quality online courses. Thus, the Unit makes students aware of

the importance of the online course evaluation, exposes them to the components of quality online courses, equips them with practical tools for course evaluation and accustoms them to the design of online course evaluation rubrics. The Unit comprises two activities for students: 1) designing an analytic rubric for online course evaluation, and 2) evaluating an online course with the help of the provided questions.